

# Zgodnja DANICA.

**Katolišk cerkven list.**

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 glđ. 60 kr., za pol leta 2 glđ. 40 kr., za četrileto 1 glđ. 30 kr.  
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrlet 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

**Tečaj XXVII.**

**V Ljubljani 14. velikega serpana 1874.**

**List 33.**

## Koledar za naslednji teden.

**Veliki serpan. Avgust.**

16. Nedelja XII. po bink. Evangelij: „Od usmiljenega Samarijana“. (Luk. 10.) — Sv. Rok, spoz. in pomočnik v kužni bolezni, je bil na Francoskem v mestu z imenom „Monpelijé“ rojen. Njegovi pobožni in bogati starši plemenitega stanu, ki niso imeli otrok, so si ga od Boga sprosili. Dete rojeno je imelo rudeč križ na persih, kar je pomenilo, da ga je Bog za kaj višega odmenil. Njegova pobožna mati se ob sredah in petkih Mariji na čast posti, takrat je tudi dete le enkrat na dan hrano vživalo. Deček pri petih letih si že začne hrano pritergovati. V svojem 12. l. je razodeval stud do nečimernosti in veselje, kazal pa je ljubezen do ubozih, zlasti romarjev. Oče mu na smertni postelji priporoča ljubezen do Boga in ubozih, zlasti do bolnikov, kar je Rok tudi natanko dopolnoval. Po smrti svojih staršev je bil Rok dedič vsega njihovega premoženja, ki ga je pa ubogim razdelil. V svojem 20. letu se podá v Rim na božjo pot. Ko čez visoke gore na laško zemljo stopi, sliši, da v mestu Akvapendente kuga ljudi mori; berž gre v bolnišnico, ter se nje oskerbniku Vincencu za strežnika ponudi. Vincenc mu reče: „Ljubi moj popotnik! prav mlad si še, tvoje življenje je v silni nevarnosti“. Rok mu odgovori: „Sej tudi vojak svoje življenje v nevarnost postavlja, da si minljiv venec zasluži, zakaj bi ga tudi kristjan ne postavljaj, da si zasluži nebeško krono?“ Rok v bolnišnico spuščen vse kužne ozdravi s sv. križem. Po tem gre v mesto Cesano, in tudi tukaj ozdravi vse kužne s sv. križem. Sv. Rok hiti v Rim, in na prošnjo kardinala Britani-ta, svojega spovednika, reši z molitvijo mesto kuge. Zapusti pa Rim in po družih mestih in vaséh ozdravlja kužne bolnike. Sv. Rok sam zbolí; po čudežu ozdravljen se verne v svojo domovino, kjer je ravno huda vojska. Vojaki ga primejo, ker mislijo, da je ogleduh, in ga peljejo pred mestnega oblastnika, njegovega strica, kateri pa ga ni poznal; toraj ga dá zapreti v ječo. Rok pet lét v ječi terpi. V ječi zbolí, prejme svete zakramente, in angelj se mu prikaže, ter mu reče, naj pred svojo smertjo Boga prosi, kar mu je naj bolj pri srcu. Rok prosi Boga pomoči ljudem v kužni bolezni, in zaspi v Gospodu v 32. letu svoje starosti 1360. Vsa ječa je bila razsvetljena, luči goré zraven njega, in na njegovi strani je bila tablica z napisom: „Rok, pomočnik v kužni bolezni“. Kadar oblastnik sliši ime „Rok“, se prestraši, ukaže merliča prenesti v cerkev in ga slovesno pokopati. Na njegovem grobu sozidajo sorodniki lepo cerkev. Kmalo po tem je bilo mesto na njegovo priprošnjo kuge rešeno. Ko so bili

škofje v mestu Konštancu zbrani v cerkvenem zboru l. 1414, se je začela kuga; po dovoljenji škofov se je v procesiji nosila podoba sv. Roka po mestu, in kuga je nehala.

Vodilo sv. Roka: „Popolnoma ljubezen je ta, če je kdo pripravljen umreti za svojega brata“. — „Veči ljubezen od té nima nihče, da kdo svoje življenje dá za svoje prijatelje“. (Jan. 15, 13.)

Sv. Hijacint spoz.; sv. Elefterij šk. spoz.; sv. Arzacij spoz.

17. Ponedeljek. Sv. Liberat opat in njegovi tovarši sprič. Vandali, veči del arijanci, so svoje dni po Afriki razgrajali in katoliške kristjane silili, naj bi k njih krivi veri prestopili; takrat se je njih kralj Hunerih v glavo vtepel, splošno spoštovanega opata Liberata, diakona Bonifacija, poddiakona Severa in Rustika, in tanihe Rogata, Septima in Maksima po vsaki ceni, naj si kar koli velja, v arijance spreobrniti. Hunerih ukaže vsih 7 v Kartago k sebi pripeljati. Ko pa s svojim pregovarjanjem, obetanjem in žuganjem nič ne opravi, jih ukaže vkleniti, v temno ječo zapreti in mučiti. Hunerih teh Kristusovih vojšakov ne more premagati, torej sklene zvezane v čolnu na morji sežgati. Velika množica ljudi jih k morju spremlja, oni pa ljudstvo k stanovitnosti v veri opominjajo. Krivoverci pristopijo še k naj mlajšemu, ki je bil še mladenček, rekoč: „Pusti stare trape v smert iti, ti pa si še mlad, reši si življenje, kralj te bo povikšal.“ Maksim, mlad v letih, star pa na pameti, jim odgovori: „Nihče me ne more ločiti od mojega očeta in od mojih bratov. Kakor so sedmeri makabejski bratje za svojo postavo kri prelili, tako bomo tudi mi sedmeri za Kristusovo vero življenje dali.“ Kralj se razserdi, ter jih ukaže k stebrom z žebli pribiti in z ognjem pokončati; pa kolikorkrat hosto zažgejo, tolikokrat ogenj precej ugasne. Kralj še bolj razdražen zapové rabeljnom, jim z vesli glave razbiti in jih v morje vreči; morje pa jih na suho verže. Pravoverni jih slovesno pokopljejo. To se je godilo 483. leta.

Vodilo sv. Liberata in njegovih tovaršev: „Rajše hočemo umreti, kakor z vami, arijanci, potegniti, in Kristusovo naturo božjo tajiti; kdor terdi, da Kristus ni enacega bitja z Očetom, tega tudi Kristus ne bo za svojega spoznal pred svojim nebeškim Očetom.“

Sv. Mamant sprič.; sv. Miron maš. sprič.; sv. Anastazij šk. spoz.

18. Torek. Sv. Agapit Preneščan, sin plemenitih staršev, v Rimu rojen; bil pa se je s svojim učnikom Porfirjem umaknil v mesto Preneste. „Vse premorem v njem, kateri me poterjuje.“ Te besede sv. Pavla se pač po pravici smejo obračati na sv. mladenča Agapita. Le poslušajte, kaj je vse za sv. vero preterpel. V

svojem 15. letu je kristjane v veri poterjeval, in cesarja Avrelijana grajal, da toliko nedolžne kervi preliwa. Cesar to zvé in ga ukaže vjeti in k sebi pripeljati. Cesar je bil pripravljen mladenču odpustiti, če maliku Jupiterju daruje. Ko pa noče tega storiti, ga ukaže z volovskimi žiljami tepsti in v ječo zapreti, ter mestnemu oblastniku Antijohu zapové, naj ga še terše kaznuje, če se Kristus ne odpové. Antijoh ga 4 dni pósti, mu ne dá ne jesti in ne piti. Angelj ga v ječi okrepcá, mu še hujše muke napové, pa tudi Božjo pomoč obljubi. Antijoh pošlje Atala, od vere odpadlega kristjana, k njemu v ječo, in ta ga tako-le nagovori: „Glej, tudi jaz sem bil kristjan, pa sem bogovom daroval, in sem zdaj velik gospod; stóri tudi ti takó, in cesar te bo v čast povzdignil“. Agapit mu odgovori: „S tem si nebesa zgubil in si pekel kupil. Pobéri se spred mene, nesrečni odpadenec, in sporoči oblastniku, da mene ne premore nobena stvar ločiti od presvete Trojice“.

Oblastnik ukaže rabeljnu, naj mu žerjavice na glavo déne. Agapit mu reče: „Tvoja žerjavica mi je krona na glavi“. Oblastnik ga ukaže tako bičati, da je bila rana pri rani, po tem za noge na kol obesiti, pod glavo pa smerdljive reči žgati. Mladeneč reče: „Smerdljivi dim mi je prijeten zrak“. Ko 4 dni na kolu visi, ga pride Atal gledat, če še živi; vidi pa, da v belem oblátilu po žerjavici hodi in Boga hvali. Atal se prestraši in kesá, ter je pripravljen z Agapitom vred terpeti in umreti; bil je 21. vel. serp. ob glavo djan. Antijoh ukaže Agapita sleči in z vrelim kropom polivati; mladeneč pa pravi: „Vreli krop je meni hladna voda“. Ko poslednjič zapové čeljusti mu izbiti, se s stola na tla zavalí in vpije: „Naši bogovi so nič, Agapitov Bog je resnični Bog“, in zdajci umerje. Cesar rastogoten ukaže mladenča pred leve vreči, levi pa se mu k nogam vležejo, ter jih ližejo. Avrelijan zapové Agapita ob glavo djati 18. vel. serp. 275. l.

Vodilo sv. Agapita: „Bog je z menoj, nič se mi ni treba bati“. Nasproti pa, ljubi bravec! če Bog ni s teboj, če si se po smertnem grehu od njega ločil, po tem se ti je vsega treba bati, zlasti večnega pogubljenja.

Ss. Janez in Krisp maš. sprič.; ss. Leon in Julijana sprič.; sv. Helena, mati Konstantina Veličega.

19. Sreda. Sv. Ljudovik, škof v Tolozi na Francoskem, je bil kraljevega rodú, 1274. l. rojen; njegov oče je bil sicilski kralj Karol II., njegova mati pa je bila Marija, hči ogerskega kralja. Še deček se je vsega Bogú daroval, ter se veselil skerbno ogibal, pridno molil, rad v cerkev hodil, pa tudi svoje nedolžno teló že pokoril. Ko je bil njegov oče v vojski od aragonskega kralja vjet, je mógel 14letni mladeneč namesto njega kot zastavljenec iti na Španjsko v Barcelono, kjer je 7 lét bival v kapucinskem samostanu, in je s tolikim vapehom študiral, da je bila splošnja misel: vednosti so mu bile bolj odzgoraj vdihnjene kakor pa s trudom pridobljene, ker več je molil, kakor pa študiral. Po prestanem poročtvu za očeta mu je bila na ponudbo nevesta, sestra aragonskega kralja; on pa je zvest ostal svoji obljubi, da stopi v samostan manjših bratov sv. Franciška Asiskega. Vsa kraljeva rodovina mu je branila, pa tudi viši ga iz strahú niso hotli sprejeti v samostan. Po papeževem dovoljenji je bil v Neapolju v svojem 22. l. mašnik posvečen in je v Rimu po svoji obljubi pristopil v samostan. Drugo leto je bil zopet po papeževem dovoljenji in volji posvečen za tolozanskega škofa. Le iz pokoršine do papeža je sprejel to težko breme na ramo. To viši pastirsko službo je z vso natančnostjo opravljal, z besedo in z izgledom veliko grešnikov spreobernal, in tudi veliko judov pripeljal v ka-

toliško Cerkev. Ljudovik je bil oče ubozih, vsak dan je v svoji hiši preživil 25 siromakov. O svojem višjem pastirskem popotvanji je sbolel v gradu Brinkoli, in je po prejetih ss. zakramentih v Gospodu zaspal 19. vel. serp. 1297 v 33. l. svoje starosti. Papež Janez XXII so ga zavoljo mnogih čudežev svetnikom prišteli.

Sv. Ljudovik zgled bolnikom. V svoji bolezni je vedno „Češenamarijo“ molil; vprašali so ga, zakaj smiraj ponavlja to molitvico, in odgovoril je: „Ker bom kmalo umerl, in Marija mi bo na strani stala o moji smertni uri.“ —

Sv. Julij sprič.; sv. Marijan spoz.; sv. Rufin spoz.

20. Četertek. Sv. Bernard, opat in cerkveni učenik, je bil rojen v Burgundiji l. 1091; bil je tretji med šesterimi sinovi plemenitih in bogaboječih staršev. Njegova pobožna mati ga je v strahu Božjem izrejevala in pridno učila. Pod vodstvom korarjev v Šatiljinu je doverševal šole, ter je sošolce v vsih vednostih visoko presegal; bil jim je tudi zgled pobožnosti in strahú Božjega. V svojem 19. l. je zgubil svojo pobožno mater, in je bil sam sebi prepušen, ker je njegov oče vojašini služil. Mladenču bistrega uma, zale postave, imenitne zgovornosti in prijaznega obnašanja se je odpérala vesela prihodnost. Njegova berhkost je nase vlekla družega spola oči; močno je bil zalezovan, in tovarši so ga zapeljevali. Bernard spozná nevarnost, sklene svetu se umakniti in stopiti v samostan cistercienski. Oče, 4 bratje in drugi plemeniti tovarši mu močno branijo, on pa jih s svojo zgovornostjo takó prevéri, da storijo z njim vred enaki sklep. Ko peteri sinovi od očeta slovo jemljejo, objame Gvidon svojega naj mlajšega brata (bil je še deček), rekoč: „Bog te obvari, moj bratec, zdaj boš ti sam dedič tega grada in vsega posestva“. Deček mu odgovori: „Vi vzamete nebesa, meni pustite zemljo; to ni nikakoršna pravična razdelitev“. Deček še nekoliko časa ostane pri očetu, in po tem gre za svojimi brati v samostan.

Bernard pelje tedaj 30 blazih mladenčev v samostan, kjer jih opat Štefan z veseljem sprejme, in jim l. 1113 podeli samostansko obleko. Po dopolnjenem noviciatu pošlje opat Bernarda z 12 brati v divjo, močvirno pelinovo dolino, kjer naj vstanovijo nov samostan. Bratje sekajo, tešejo, koče postavljajo, kopljejo, rujejo, zemljo obdelujejo previdni s silno slabo in pičlo hrano. Njih trud se ne dá popisati. Bog jih pri tem delu čudovito podpéra. Polagoma se ondi vstanovi sloveč samostan po imenu „Klervó“, t. j. svitla dolina. Tudi njegov že prav priletni oče pride v ta samostan, živi kot brat pod vodstvom svojega sina, in umerje smert pravičnega. Bernard opat vstanovlja še v družih krajih samostane svojega reda. V Rimu je postavil v samostanu opata enega svojih učencev, kateri je bil pozneje papež Evgenij III. Temu papežu je Bernard pisal bukve „o premišljevanji“. Bernard pride večkrat na Laško, s svojo učenostjo papeža Inocenca II v mnogih stiskah mogočno podpéra, in razpore med velicimi vladarji s svojo nebeško modrostjo vravnava. V Milanu in v Paviji čudeže dela. Več škofij mu je bilo na ponudbo, ponižni mnih pa se vsih ubrani. Brez števila zmotencev in grešnikov je na pravo pot pripeljal. Pri vsih svojih mnogih opravilih je veliko bukev spisal, ki so polne nebeških nauk; zato so ga papež Pij VIII prišteli cerkvenim učenikom. Sv. Bernard je sklenil svoje delavno življenje 20. vel. serp. 1153, v 63. l. svoje starosti.

Sv. Bernard je bil goreč častivec Marije Device. Nekega večera z mnihii vred poje „Salve Regina“, t. j. „Češena bodi Kraljica“; ko so izpeli zadnje besede te molitvice, so mnihii umolknili, Bernard ves navdušen še

nadaljuje besede in s svojim angeljskim glasom poje: „O milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!“ In te besede so po tem tej molitvici pridjane ostale. — Ljubi bravec! tudi pri tebi naj te besede prav globoko iz serca izvirajo. —

Sv. Samuvel prerok; sv. Teodor šk. spr.; sv. Porfirij učenik sv. Agapita; sv. Filibert opat.

21. Petek. Sv. Johana Frančiška, rojena Fremiotova, omožena Šantalova, vdova in začetnica reda Marijinega obiskovanja, je v Dižonu na Francoskem 23. pros. 1572 luč sveta ugledala. Pri sv. kerstu je bila imenovana Johana, pri sv. birmi Frančiška. Še ko dete je zgubila mater, zato jo oče sam, imenitni gospod Benigen Fremiot, uči keršanskega nauka. Fremiot se z nekim kalvincem pogovarja od vere, kar šine 5letna deklica pred njega, rekoč: „Gospod, vedite, Kristus sam pravi, da je v zakramentu sv. Rešnjega Telesa pričujoč; ker pa vi to tajite, imenujete Kristusa lažnika“. Kalvynec hoče deklico s sladkarijami utolažiti, ona pa jih na ognjišče nese, rekoč: „Glej, takó bodo krivoverci v pekló goreli“. Johana v strahu Božjem raste in Bogu služi, dasiravno jo njena voditeljica Marjeta zapeljuje in pregovarja, naj zdaj, ker je še mlada, veselice tega sveta vživa. Johana odraste in oče jo omoži z baronom Kristofom Šantalom. Šantal ji prepusti dosihmal zanemarjeno gospodarstvo in gospodinjstvo v svojem zadolženem gradu.

Mlada gospá ima vse svoje posle v naj lepšem redu, zjutraj zgodaj morajo vsi biti z njo vred pri sv. maši v domači kapeli (kar se je bilo poprej čisto opustilo), zvečer pa se morajo zopet v kapelici k molitvi zbrati, in po tem iti k počitku. Ob nedeljah in praznikih so mógli vsi biti pri farni službi Božji. Johana tudi svojega možá, bolj merzlega vojaka, za čast Božjo navduši. S previdnim gospodinjstvom Johana stare dolgove plačuje, dasiravno ubogim obilno milošnje deli, in jih ob času lakote veliko smerti reši. Baron gre na lov s prijatlom, ta pa ga ponevedoma takó ostrelí, da v malo dneh, previden s ss. zakramenti, umerje. Johana to zgubo in nesrečo prenaša vsa v voljo Božjo vdana. Mlado vdovo pregovarjajo, naj bi v nov zakon stopila; ona pa se vsa Bogu posveti, obljubi vedno čistost, in skerbi za pobožno izrejo svojih čveterih otrok.

V tastovem gradu pridobi si ljubezen vse deržine, le hišna oskerbnica Jera, ki ima starega čudnega moža popolnoma v svoji oblasti, jo gerdo gleda, černi, obrekuje in tasta áčuva zoper njo; Johana pa jo voljno prenaša, jo še zagovarja, nje umazane otroke čedi in jim dobrote skazuje. Sv. Frančišk Selezijan vstanovi v Aneci nov red za bolj slabotne in postarne ženske, ki jih v druge samostane nočejo sprejemati; ženske tega novega reda naj bi bolnikom stregle in otroke podučevale. Za prednico tega reda izvoli sv. Frančišk Šantalovo Johano. Kadar je bila Johana vse svoje otroke oskerbela, se od tasta loči; bil je velik jok v gradu, kamor je bil prišel tudi nje pobožni oče, jo je blagoslovil in se vdal sklepm Božjim. Njen edini sin kleči pred njo, ter jo prosi, naj pri njem ostane, po tem se na prag vleže, in ljubljena mati mora stopiti čez svojega ljubljenelega sina. Ljudje iz vse fare so bili prišli po slovó k gradu, kjer jokaje zdíhujejo: „Mati ubozih, postrežnica bolnikov bo nas zapustila“. Johana se podá v hišo, ki jo je bil sv. Frančišk kupil za sestre tega reda. Življenje sv. Johane še dalje popisovati, tukaj prostor ne dopuša. Ta red se je takó hitro množil po mnogih mestih, da so že ob smerti sv. Johane imele 87 hiš. Sv. Johana je v Gospodu zaspala 13. grud. 1641, v 70. l. svoje starosti. Bog jo je z mnogimi čudeži povelíčal.

Vodilo sv. Johane Frančiške je bila ljubezen, ktera je po besedah sv. Pavla „poterpežljiva, dobrotljiva, ni

nevošljiva, ne ravná napčno, se ne napihuje, ni časti lakomna, ne iše svojega, se ne dá razdražiti, ne misli hudega, se ne veseli krivice, veseli pa se resnice; vse preterpi, vse veruje, vse upa, vse prenese“ (I. Kor. 13. 4). Bog nam daj tako ljubezen. —

Sv. Cirijaka vdova spr.; sv. Privat šk. spr.; sv. Evtrepíj šk. spoz.

22. Sabota. Ss. Timotej, Hipolit in Simforijan sprič. Sv. Timotej, rojen v Antiohiji, je prišel v Rim ob času papeža Melhijada, in je leto in dan keršansko vero oznanoval. Tarkvinij, mestni oblastnik, ga ukaže zapreti v ječo, in po mnogih mukah poslednjič ob glavo djati.

Sv. Hipolit, škof portuenski, je bil ravno ta dan pod cesarjem Aleksandrom zavoljo slovesnega spoznavanja sv. vere na rokah, na nogah zvezan in vržen v vodnjak, in je tako dosegel mučeniško krono.

Sv. Simforijan, serčen mladeneč, je bil ravno ta dan ob času cesarja Avrelijana mnogoverstno mučen, in ko je bil na morišče peljan, njegova mati za njim vpije: „Moj sin, moj sin, spominjaj se večnega življenja, ozéraj se v nebesa in glej gori Kralja; življenje ti ne bode vzeto, ampak v boljše ti bo spremenjeno“. Zavoljo Jezusa Kristusa junaški mladeneč rabeljnu vrat podá.

Ljubi kristjan! v stiskah in težavah, v hudih bolečinah se tudi ti ozéraj v nebesa, kjer te boljše življenje čaka, kjer po besedah sv. Janeza „ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker poprešnje je minulo“. (Skr. raz. 21. 4) —

Sv. Antonin sprič.; ss. Marcijal, Saturnín, Epiktet, Mapril in Feliks sprič.; sv. Gunifort sprič.

### Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Vodíc, 1. avgusta. V posebno čast, v veliko srečo si lahko štejem, da imamo v fari, pri podružnicah dve tako lepi, stari Božji poti. Po vsem Gorenjskem priljubljena, pa tudi od Dolenjcev in Notranjcev obilno obiskovana, je slavna Božja pot Materé Božje na Šmarni gori — v njenem znožji, sredi rodovitnega polja pa stoji prijazna romarska cerkev sv. Lucije na Skaručini, ki je posebno pribežališče ljudstva iz kranjsko-štajerskih hribov. Dozdaj že ste te Božji poti o cerkvenih shodih privabili tolike množice vernega slovenskega ljudstva, nadjamo se pa, da bodo v prihodnje še raji prihajali romarji k Materi Božji na Šmarno goro in k sv. Luciji. Kaj jih bode pač v prihodnje tako posebno mikalo, si dragi bravec morda sam pri sebi misliš?

Leta 1872 se je blagoslovil na Šmarni gori križev pot, ki je prelepo delo slikarja Blank-a iz Dunaja. Prečastiti gospod stolni dekan, Jožef Zupan, poseben prijatelj Božje poti na Šmarni gori, kteri so prvi izrekli misel, da bi se v toliko obiskovani romarski cerkvi postavil lep križev pot, imeli so takrat pridigo. Pokazali so, kako križev pot povzdiguje notranjo lepoto hiše Božje, omenili so pa tudi, kako bi se Marijna čast povzdigovala in slava Božje poti na Šmarni gori se razširila, ako bi se napravil na Šmarni gori še nov veliki zvon, ki bi v soglasji s sedanjimi milodonečimi zvonovi da'leč v okolici oznanoval Božjo čast in slavo Marije D.

Seme je bilo padlo na dobro zemljo, ljudstvo se je za zvon vnelo in prečastiti gospod Vodiški fajmošter so prevzeli veliko skerb pripraviti Materi Božji veličasten zvon. Po mnogem in vsestranskem premisleku so zvon naročili pri g. Hilzer-ji v Dunajskem Novem mestu, ko so pri g. Hilzer-ji sami slišali nov vlit zvon, ki je

imel tako težo in ravno tak glas, kakor bi ga novi šmarnogorski zvon imeti moral. Zvon je bil naročen in srečno o Binkošti izdelan. Kakor je že znano, so ga kvaterno saboto slovesno skoz Ljubljano, skoz št. Vid v Zaverh peljali in v ponedeljek 1. junija, so ga v dveh urah skor bolj ljudje, kot živina, na Goro pripeljali. Šli smo vsi veseli z Gore, ko smo le nekolikokrat na novi zvon udariti slišali; ali veselja je bilo serce prešinjeno in marsiktero oko do solz ginjeno, ko smo pred praznikom sv. Rešnjega Telesa, ob 10 zvečer, v tihi noči prvič slišali zvoniti novi Šmarnogorski zvon. Željno je pričakovalo ljudstvo 3. pobinkoštno nedelje, ko je bilo oznanjeno veliko slovesno opravilo zaradi novega zvonu. Na tisuče ljudi se je za to nedeljo na Šmarno goro namenjalo; toda neugodno vreme jih je zadrževalo. Slovesno pontifikalno mašo so imeli prečastiti g. prošt dr. A. Jarc; g. stolni dekan, ki so serčno želeli ta dan z vernim ljudstvom v cerkvenem govoru veselje deliti, zaradi bolehnosti niso mogli priti. Zato so pa prišli prvo nedeljo meseca julija ter so v prelepem govoru pokazali, kaj bode glas zvona pobožnemu, kaj pregrešnemu kristjanu, kaj še celo brezvercem, kateri družega Božjega glasu poslušati nočejo. Ljudje niso mogli dopovedati lepih slovesnosti, veličastnega zvonjenja in izvrstnega cerkvenega petja. Že poprejšnje zvonjenje je bilo tako milo, da je človeka nekako posebno ganilo, zdaj pa obljubim, da se bode nekateremu solza veselja uternila, ko bode slišal lepo ubrano zvonjenje.

Novi veliki zvon tehta 52 stotov 48 funt., je za Šenklaškimi naj težji na Kranjskem in v vsakem oziru izvrsten. Zunanje lice je čisto, svetlo, umetno ozaljšano, oblika zvona sploh lepa. Poskušali in poslušali so zvon gospodje, ki so popolnoma zmožni presoditi zvona glas, da toraj njih sodba kaj velja in vsi so rekli: da je glas zvona čist, močan, jako lep in prijeten, — za spoznanje viši ko Šenklaškega zvonu. Pa kjer je delo dobro, ni treba dosti hvale, ker se samo hvali; tudi novi zvon Šmarnogorski si sam naj lepšo hvalo poje in dela čast svojemu slovečemu mojstru g. Hilzer-ju. Glasovi vseh štirih zvonov so: *a, d, fis, a*, ter se kaj lepo vjemajo.

Kedar si na Šmarni gori ogleduješ krasno okolico, ugledaš, če se oberneš proti Kamniškim planinam, tik Šmarne gore, na desno na ravnini cerkev sv. Lucije na Skaručini, in to je druga Božja pot v naši fari. Posebna lepota te romarske cerkve je to, da so po stropu naslikane dogodbe iz življenja in terpljenja sv. Lucije. To delo je izvrstno izpeljal umetni slikar France Tomšič iz Ljubljane v l. 1748. Dasiravno že čez sto let stara, je vendar vsa slikarija še prav lepa in živa.

Lepo izdelan je bil tudi veliki altar l. 1776, ali zdaj je bilo treba ga prenoviti. Izročili so to delo g. L. Gecelj-ju v Ljubljani in res moramo reči, da ga je prav lepo prenovil, da je viditi kakor iz lepega belega marmorja. V nedeljo po sv. Jakopu so prenovljeni veliki altar in novi tabernakelj slovesno blagoslovili preč. g. stolni dekan Jožef Zupan in potem v pridigi iz življenja sv. devic in mučenk: sv. Lucije, sv. Neže, sv. Polone, sv. Uršule in sv. Agate, katerih podobe v altari stojé, odrašeni mladini lepe nauke dajali, ki upam, da so marsikteremu globoko v serce segli. Potem so imeli preč. gospod pl. Premierstein veliko mašo vpričo obilo vernega ljudstva. Mislim, da ni bilo kmali na Skaručini tako lepe slovesnosti. Kaj lepo smo obhajali letos god farne pomočnice sv. Marjete. Opravilo cerkvenega godovanja sta namreč imela dva gospoda korarja iz Ljubljane; preč. gospod stolni dekan so imeli govor, preč. gospod Meršol pa veliko mašo. Naj bode vsem prečastitim gospodom prelepa hvala za trud in čast, ki so jo naši fari skazali!

**Petindvajsetletnica pri Materi fari v Škofji loki.**  
„Kako dobro in kako prijetno je, ako bratje skupaj prebivajo... ker tje Gospod pošilja blagoslov in življenje vekomaj.“ Tako je popeval že kraljevi pevec stare zaveze. (Ps. 132.) In to po pravici! Prijatelj, ki resnično ljubi svojega prijatelja, se rad večkrat z njim snide, da se z njim razveseljuje; mu svojo radost, pa tudi svojo žalost odkriva. Ako ga pa dolgo ne vidi, ga težko pogreša, in kolikor dalje časa sta ločena, toliko bolj se viditi želita; in ko se po dolgem ločenju zopet snideta, koliko in kaj vse si imata dopovedati! koliko in kaj vse prevdariti! Kdo bo pa zamogel popisati veselje, katero občutijo resnični prijatelji, ko se njih veliko, in to po dolgem ločenju zopet snide? Zares je dobro in prijetno, ako bratje skupaj prebivajo; zares tje pošilja Gospod svoj blagoslov!

To smo živo občutili vsi sošolci 4. vel. serp. pri Materi fari, kjer smo obhajali petindvajsetletnico svojega mašniškega posvečenja. To je bil zares dan, katerega je Gospod naredil, pa ga tudi v vsi svoji mogočnosti prebogato blagoslovil.

Osemnajst součencev mašnikov nas je samo v ljubljanski škofiji, sedem v sosednjih škofijah, in sedem v redovnem stanu. Zmed vsih je v preteku dolzih 25 let umrl le č. g. Juri Matek, 29. vel. travna 1873.

Ta gospod Juri pa je bil neizrečeno dobra duša, ki, mislim, ni premogel kedaj koga razžaliti. Še v šolskih letih je bil prav tihega, bolj samotnega obnašanja, in ne vém se domisliti, da bi bil kedaj le eno napačno slišal iz njegovih ust. Zares, prav samotna vijolica se mi je zdel, ali kakor skerbna čebelica, ter si je le na tihem blažil serce in voljo, da je bil skozi in skozi med prvimi součenci, vsim prelép izgled. Tako je tudi pozneje — premožen od svojega doma — prav veliko dobrega storil; pa vse bolj na skrivnem. Veliko so prejeli ubogi, ki še vedili niso, od kod. Da bi pred svetom njegova radodarnost ne bila očitna, je naj raji svojemu g. župniku izročeval darove, ktere je ubogim odločil. In koliko so reveži tako prejeli, bo razodeto še le tisti veliki dan, ko bo vse odkrito pred vesoljnim svetom. Tudi po njegovi smerti bodo ubogi še dolgo uživali njegove dobrote, ker veliko svojo domačijo v Cerkljah je domačim ubogim zapustil. Zato je pa tudi prvi izmed vsih součencev dozorel za sv. nebesa; in Bog daj, da bi za nas tam Boga prosil! —

Loko — Mater fari — smo si odbrali za ta slovesni, toliko imenitni shod; in sicer nekoliko zato, ker nas je iz loške okolice 9 mašnikov tega leta, kar, mislim, še ni bilo, in zopet težko kedaj bode. Nekaj pa tudi zato, ker Mati fara ravno sedaj obhaja svojo 800, ali po moji misli 900letnico; ker že leta 974 je cesar Oton II izročil Škofjo loko in Belo cerkev na Dolenškem frizinškemu škofu Abrahamu. Pa tudi zato smo šli v Loko, ker je ravno Loka poslavljena s stopinjami našega prvega apostelja sv. Hermagora. Kakor pravi stara pripovedka, je bil ta apostelj šel na bližnji hrib Osolnik, kjer se čudoma boje še sedaj poznajo njegove stopinje.

Kako pa hočem popisati to preimenitno slovesnost? Mati fara! V nekterih letih si obhajala mnogotere, imenitne slovesnosti; ali, jaz bi rekel, krono vsim slovesnostim si si zdaj postavila. Toliko veličastna cerkev, zares pravi tempelj Najvišega, povzdignjena nad vasjo, vsa obdana od visokih mlajev in kakor kraljeva nevesta okinčana in ovenčana: o zares prekrasen pogled! Naj omenim le nekterih toliko pomenljivih napisov. Že po vasi je bilo več mlajev z napisi. Ob prvem vhodu od strani mesta je nas vabil napis: „Pridite, radujmo se v Gospodu, pojmo Bogu svojemu Zveličarju!“ Na sprednji

strani prezale cerkve: „Ljuba častitljiva Mati nam fara — Osem sto lét in čez je že stara; — Tega preslavnega zgodka spomin — Sveto obhajaj devet dni dovolil je Rim“. Še više se je lesketalo: „Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo Cerkev; in peklenske vrata je ne bodo premagale.“

Drugi vhodi so imeli napise: „Veselite se v Gospodu; slavite spomin njegovega posvečenja“. Zopet: „Pojte Gospodu; hvalite njega ime. — Oznanujte dan na dan njegovo blagost“. Na duhovščici je zapisano: „Congregatis ad jubilaum salus!“ Spodej letnice: 1849 — XXV — 1874. Od farovža v cerkev je napis: „Benedicamus Patrem et Filium cum sancto Spiritu. Laudemus et superexaltemus eum in saecula.“ Na cerkvi: „Verna čeda, iz serca vesela ob farni osemstoletnici! Veseli se častitih duhovnov tu zbranih k petindvajsetletnici.“ Na velikem vencu čez vso cerkev znotraj: „Gospod, naš Bog, bodi z nami, kakor si bil z našimi očeti!“ Nad velikim altarjem, velik križ z napisom: Sv. Juri, farni pomočnik! bodi vedno zvesti nam vodnik!“

Znotranjega okinčanja prelepe cerkve vsega popisati ni moč. Tudi vneme ljudi, kako veselo so zaljšali pota in hiše, kako vse živo in po koncu je bilo vse po celi fari, tega popisovati ni moj namen. Vender moram omeniti prekrasne razsvetljave na večer tega praznika. Koj po zdravi Mariji so začeli visoko nad linami okrog cerkvenega stolpa prižigati. Dolgo so prižigali, ker ves turn je bil prav okusno in krasno razsvetljen. Neštevilno lučic je gorelo po njem, na katerem ste vibrali zastavi cerkvena in papeževa. Okrog cerkve na mlajih, pri napisih in po zidu velicega pokopališa je bilo polno balončkov. Od farovža in vsih drugih bližnjih hiš se je vse lesketalo. Vsa fara je bila razsvetljena, in ne malo.

Tudi je bila vsa Loka, bi djal, vsa okolica zbrana gledat to menda prvo toliko lepo razsvetljavo. Od farne cerkve do loškega predmesta je bilo vse polno ljudi, da smo se le počasi srečevati mogli. Zmed veliko zalih napisov in raznoterih transparentov je vse želelo viditi veliko med cel germ dišečih cvetlic in veliko lučic postavljeno podobo sv. Jurja, ki je bila na grajskem dvoru g. viteza in više sodnije svetovalca — Strahla, kateri se je nam še posebno prijaznega skazal. (Naj bo dobremu gospodu tu očitna hvala izrečena.) Strel možnarjev in zvonjenje je povikševalo vso razsvetljavo. Gotovo, kar stoji Fara, ni bilo kaj tacega.

Že na večer ob 7. uri, ko je večji del vse ozaljšanje že dodelano, pričnejo pokati možnarji, ki so jo zares udrihali, da je bilo kaj; oglasijo se slovesno prelepi glasovi velikih zvonov. Bilo je znamenje, da se slovesnost pričneja.

Ravno med tem zvonjenjem se je pripeljalo največ gospodov, tako da nas je bilo na večer že 18 zbranih. O srečni trenutek! viditi starega prijatelja, katerega morebiti vsih 25 lét vidil nisem! Koliki spremén pri nekterih! Kaj smo si imeli vse dopovedovati! spominjati se prigodb naše mladosti, bodi si veselih ali žalostnih! To je zares radost, ki se le občutiti dá, ne pa popisati!

Drugo jutro ob 5 so se pričele sv. maše pred izpostavljenim sv. R. T., ki je ostalo izpostavljeno do konca velike maše. Kmalo zjutraj so došli še drugi gospodje, da nas je bilo 23. Vsi smo imeli sv. mašo v zahvalo za toliko milost Božjo, da nas je Bog toliko in tudi tako terdne ohranil, s prošnjo, da bi nam vse odpustil, kar smo ga po svoji človeški slabosti razžalili, z novo prošnjo, naj nas še milostljivo ohrani in po svojem modrem sklepu enkrat vse v nebesa pripelje; pa tudi smo se spominjali svojega ranjega sošolca g. Jurja Mateka, vsih svojih družih umerlih sošolcev in vsih svo-

jih učenikov in družih dobrotnikov in prijatelov. Okoli 7. ure smo poslali svoje sporočilo vdanosti in sinovske ljubezni sv. Očetu v Rim.

Bil je ta-le telegram:

Eminentissimo Domino Cardinali Antonelli  
Romae.

Sacerdotes 24, quos inter 5 regulares, transacto 25. presbyteratus anno gratias Deo persoluturi in oppido Loka dioecesis Labacensis congregati summo pietatis affectu in tantum, quali grex Christi gaudet, supremum pastorem animati, Beatissimo Patri, quem Deus quam diutissime conservare dignetur, corda sua devovent ejusque implorant benedictionem.

Kožuh,  
parochus et decanus.

Ob 6. u. 20 min. 5. avg. zvečer je prišel od sv. Očeta iz Rima odgovor do preč. gospoda dekana, ki se tako-le glasi:

Vošila 24 duhovnov v Loškem mestu zbranih, ki si jih Ti v berzopisu naznanil, so bile sv. Očetu Papežu prav močno ljube in drage; — vsim naznanujejo priserčno zahvalo ter prošni blagoslov z naj večji ljubeznijo podelé.

G. kardinal Antonelli.

Ob 8 je bil slovesni vhod v cerkev, kjer smo odmolili duhovne ure. Zdaj stopi na prižnico naš ljubljeni, ne le po vsem Kranjskem, ampak široko po svetu sloveči g. o. Janez Staré ter nas v svoji znani izverstnosti opomni na velike in preimenitne dobrote, katere nam je mili nebeški Oče v naši mladosti, v času našega šolanja, zlasti pa še v našem sedanjem, dasi od mnogih oslepljenih toliko zavidevanem stanu skazal. Povedal nam je, kako nam je Bog celih 25 lét delil natorne in čeznatorne dobrote; pa nas je tudi resnobno opominjal, kako smo ga zato dolžni ljubiti; ter nas je bratovski tolažil, da se nam ni treba nič bati, da Bog bo v svoji nam nerazumljivi previdnosti vse v dobro obrnil. Med te nauke je vedil, kakor on zná, vpletati prav lepih opominov ljudstvu, katerega se je bilo zbralo toliko, da je bila velika cerkev prenapolnjena. Potem je bila slovesna maša in sedaj še molitve za ranjce. Tako je kmalo ura poldne bila, ko smo cerkveno slovesnost dokončali. V zares pravi bratovski in blagi ljubezni smo se usedli k mizi, ktero nam je naš ljubljeni sošolec dekan g. Kožuh lepo pregernil. Ko je bila napravljena serčna napitnica na našega toliko skušanega, pa toliko apoštovanega in ljubljeneega prečudnega svetega Očeta Pija IX, so sledile mnogotere pozdravila, eno lepši kot drugo, eno priserčneje kot drugo. Res, sladke ure resničnega prijateljstva! Občutki taki se popisati ne dajo.

Britko nam je bilo, da iz teržaške škofije ni bilo nobenega sošolcev. Tudi iz poreške enega ni bilo; ravno tako o. Kosa ne. Prav težko smo pogrešali g. Fr. Levičnika. Vsi ti so nam poslali svoje pozdravila v pisemih ali telegramih, in zlasti nekteri toliko bridko tožijo, da jim ni bilo mogoče se te prelepe slovesnosti vdeležiti. Dobili smo od raznih krajev telegrame, kateri so našo radost še bolj povzdigovali. Popoldne sta nas počastila dva nam vsim preljuba, z nami v duhovni zvezi sklenjena visoko častita gospoda stoljna kanonika Kramar in Volc, kakor sta v nekdanjih časih, prvi s trudnim zidanjem prekrasne starološke cerkve, drugi kakor učnik keršanskega nauka v Loki in pozneje nas vsih špiritval, pripomogla k tej slovesnosti, tako sta jo tudi sedaj povikšati blagovolila. Tudi še nekteri drugi bližnji gospodje so nas počastili.

Zares je bil to dan, ki ga je Gospod napravil! Solze veselja so nam zalivale oči, pa tudi solze milote so se kazale; zakaj čas ločitve je le prenašlo prišel. Misel, da se tukaj morebiti nikdar več ne vidimo, go-

tovo vsi skup ne, ta misel je britko-mila. — Preden se ločimo, si podamo še enkrat roke, ter si obljubimo, da hočemo eden za drugega moliti; pa tudi si obljubimo biti, kolikor je človeški slabosti mogoče, pravi čuvaji v Gospodovem vinogradu, zvesti svojemu svetemu poklicu, da ne za mervico ne odstopimo od postave Kristusove, če bi tudi še tolika nevihta prišla čez nas; ampak, da hočemo z druženo močjo delati vse za čast Božjo, za dušni in telesni blagor svoje predrage domovine.

O srečne ure svetega veselja, prehitro ste pretekle! O da bi ta resnična ljubezen, koja nas je vedno spremljevala, nas sedaj skupaj zbrala in nas še tesneje zvezala, — o da bi nas enkrat zares vse v nebesih na vekomaj sklenila! K temu nam pomози Bog in Marija in sv. Hermagora!

## Bosna in Bošnjaki.

(Izvirno sporočilo.)

### II.

Od Jajice čez karavelske gore je okolica polna šumečih potokov, z mlini ob cesti; po dolini so prekrasni zeleni travniki, po višini jelševi in bukovi gozdi. Les je brez cene, na milijone debel trohni po tléh. Vsak poseka za svojo potrebo, kolikor hoče. Dervarji, pastirji in drugi leni malopridneži, ki v gozdu kurijo, da se grejejo in kuhajo, pusté ogenj dalje gorjeti; tako pogoré gozdi po več milj daleč, in živa duša se za to ne zmeni. Na desni in na levi ob poti čez Karavlo so take pogorisa ali usušene drevesa. Tako sem vidil tudi drugod po Bosni.

Po travnatih planinah in po zelenih dolinah se povsod pasejo velike čede. Zato se v vsaki turški gostilnici (han) vselej za južino dobí mleka, smétane, sira itd. Sir je kaj nepripravno narejen in brez kusa; mleko je prav dobro, tudi pinjeno. Tu človek ne želi mesa, ko je tako mleko pokusil. Pilav (zabeljen riž), na maslu ocverte jajca, mleko, kuhana smetana in obilo kruha za južino veljá 30—40 kr. a. v. Poleg tega dobí še konj nekaj trave, in gost na vse zadnje še černo kavo, vse to za ta denar. K temu mora gostilnik še kdo vé koliko dni čakati, preden pride gost, ki zahteva tako kosilo. Navadno je zraven hana (gostilnice) še posebna zidanica za turške žene, in tam pripravljajo jedi in jih prinašajo v rokah na veliki okrogli deski. Ta mizina plošča ima v sredi 4—5 palcev visoko nogo, tedaj se ne more na stolih sedeti okoli mize, temuč na tléh se leži ali sedi okoli okrogle mize, in naj več jedi se jí s persti. Samo za čisto mleko imajo lesene žlice, ktere si večkrat med seboj posojujejo. Pri kom jesti je znamenje prijaznosti; kdor ne pomaka s drugim v skledo, mu je tuj. Tako se tedaj tukaj vse verši po jutroviski šegi. Pred jedjo in po jedi si dajo vode viliti na roke, da so jim snažne. Če kdo hoče kje čez noč ostati, mu po večerji ni treba vprašati po ključih od sobe in po številkah; kjer je ravno jedel, tam se vleže in tako je na počivališu. Kjer ima kdo spati, tje mu postavijo jed. Ob stenah že ležé podzglavne blazinice, na ktere se vlegajo, pod seboj imajo plévnico (s slamo natlačeno cjo) ali pa volneno plahto; odene se vsak s svojimi lastnimi popotnimi oblačili, ker tukaj vsak popotnik koce ali tudi rjuhe seboj vlačí. Od take postelje je plačati navadno pol pijastra ali pijaster, t. j. 5—10 krajcarjev za boljše goste, za navadne ljudi tudi celo nič ne, ker taki ležé na golih tléh. Mnogi hani (gostilnice) so tako priprosto zidani, da v sredi gostilnice derži lestvica v spodnji del, kjer stojé konji za jahanje, ter je kavarna in gostilnica ravno nad konjskim hlevom.

Iz Banjaloke v Travnik, kjer so še pred malo desetletji imeli sedež bosanski vali ali podkralji, ste še dve drugi krajši poti, po katerih se more samo peš hoditi ali pa jahati. Ena pelje čez Kotor, Sokolenec in čez Dobrotić, kjer so povsod katoliške duhovnije; druga čez Škender-Vakuf, ob kateri je speljan berzopis; ta je ob enem poštna jezdarna pot. Kakor una, derži tudi ta čez strašne prepade, soteske in berda. Po tih planinah je kaj malo ljudi, malokdaj se vidi več biš ali koč skupaj, ob cesti se pride zdaj pa zdaj do kake turške gostilnice, kjer ni posebno varno prenočevati zavoljo samote. Toraj tam ni nikoli dobro čisto samemu popotovati. Že so gostilničarji sami po noči svoje goste zadavili. Redko ljudstvo na tih višavah je večí del gerško-razkolniško; britko in žalostno jih je pogledati. V omiki in verski vednosti so še daleč za katoličani (raja jim pravijo). Brez cerkve in šole in brez duhovnov živé pri živini kakor živinčeta.

Vsaka druga beseda, ki izleti iz njihovih umazanih ust, je Slovanom znana kletev. Otročaje je slišati pri igri v četerti ure znabiti 30—40krat izreči to besedo s celo versto imén, ktere rabijo v preklinjanje, ne da bi vedili, kaj govoré.

(Dalje sledi.)

## Razgled po svetu.

**Avstrijsko.** Beust, ki je Ogersko od Avstrije preločil in v cesarstvo osat brezvértstva zasadil, sadaj boje dela za neko zvezo med Avstrijo in zahodnjimi vladami zoper Nemčijo in Rusijo. Tej Beustu prilastovani osnovi pa je nasprotna rusko-nemško-avstrijska prijaznost, ktera se je poslednji čas razodevala. Težko je zdaj še reči, kaj bi bilo bolje za Avstrijo, toliko pa je skor gotovo, da tam bode slaba trava rastla, kamor bo Beust odveč vplival s svojim sovraštvom katoliške Cerkve. Govori se zdaj, da naš cesar bi o svoji pričujočnosti na Češkem imel tudi z Mak-Mahonom skupaj zadeti, česar se pa judovska „Presse“ bolj boji kakor samega zelenca. Prederznemu prusaštvu bi zamogla roge polomiti kaka zveza med Avstrijo, Rusijo in večernimi državami. Da prijaznost do Prusa od nobene strani ni prav priserčna, to je verjeti, in navdušeno sprejemanje nadvojvoda Albrehta v Rusiji morebiti ni brez pomena. Vedno draženje in hujskanje od prusaške strani kaže na to, da nenasiteno prusaštvo je Franciji res zavidno, ker vse tlačenje v vojski, vse izžuljene milijarde Francije niso mogle čisto potreti, ter se pri vsem tem s toliko nagl co kviško dviguje. Za to bi frajnavrarstvu ne bila neljuba prilika, da bi Bizmark Francijo nanagloma v novo napadel in do konca poterl. Ako bi vendar do tega res prišlo, kakor se večkrat sumiči, upajmo, da takrat se spolni pregovor: „Napuh gre pred padcem“. Druge zmage pruske na Francoskem nasledek bi najberže bila druga vojska zoper Avstrijo in naslednjič tako imenovano zedinjenje velikonemštva. Zato bi pri novem napadu Prusije na Francosko Avstriji ne bilo odveč premišljevatí, kam naj se nagne.

**Rimsko.** Pri enem obilnih zaslišanj, ki jih sv. Oče dajejo, je bil tudi mladeneč zelo imenitne rodovine, pa popolnoma liberalen človek, ki je bil le iz radovednosti prišel. Bil je tako prederzen, da je z zunanjim obnašanjem svoje žalostno mišljenje razodeval. Na koncu zaslišanja so prašali sv. Oče vsacega posebej, če nima kake posebne prošnje. Vsak je imel kako posebno željo, le uni mladeneč je molčal z zaničljivim obrazom, tako da se je sv. Očetu samemu čudno zdelo in so se tedaj pri njem ustavili.

„Ali vi nimate nikakoršne želje?“ so ga vprašali z očetovskim glasom. „Ne“, je bil ves odgovor. — „Ali res nimate nič prositi, moj mladi prijatelj?“ „Ne, čisto nič ne.“ — „Ali vaš oče še živé?“ „Se.“ — „In vaša mati?“ „Mati so umerli.“ — „Tako tedaj, moj sin, če nimate nikakoršne želje do mene, mi pa dovolite, da vas jaz nekaj prosim, kaj ne da?“ „Le; kaj pa?“ — „Plokleknite z menoj, da skupaj moliva za dušni mir vaše ranjce matere.“

Mlademu prostomišljaku je bilo neznansko čudno pri sercu, pa, kakor bi ga bila vlekla viši roka, je pokleknil na strani sv. Očeta. Kadar je pa zopet vstal, so bile njegove oči vse solzne, in ko je zapustil papežev dvor, ni bil več prostomišljak, ampak skesan, veren kristjan.

**Ekvador.** Iz pisma o. Faller-ja iz Kvietu (Quieto) naj povzamemo naslednje o praznovanju cerkvenih praznikov v Ekvadoru.

O božičnem času, to je, od Božiča do pepelnice srede so v Kvietu po vsih cerkvah zaporedoma opravila z izpostavljenim sv. R. Telesom 4 dni. Bil sem le v naši cerkvi pri tem opravilu; to je bila veličastna slovesnost. Vsih 14 altarjev je bilo ozališanih, da jih še nisem tako vidil. Posamezne družine v mestu so si altarje med seboj razdelile ter se poskušale, kako bi Zveličarju skazale svojo radodarno ljubezen in hvaležnost. Storile so vse, kar je bilo v njih moči, in kar koli je indijanskemu čutilu všeč. Te 4 dni je bila cerkev vedno polna vernikov...

Slovesnost se je sklenila s procesijo z Najsvetejšim; predsednik republike, obdan s svojimi ministri, je sam nesel zastavo; ves zbor je nasledoval z gorečimi svečami. Povsod, kamor se je spreved nagnil, so cvetlice sule nanj. Gotovo je Zveličar podelil vse milosti in blagore, katerih so ga pobožni verniki s tako ginljivo pobožnostjo prosili.

Kaj pa še le praznik Marijnega oznanjenja! Vsi verniki so se pripravljali nanj z duhovnimi vajami; v samostanu so bile petkrat, trikrat za moše in dvakrat za žene. V naši cerkvi so bile šestkrat, in sicer po enkrat za vse ljudstvo, za moše, za žene, za bolj omikane stanove, za učence zavoda in za dijake tehniškega vstava in za pravoslavni oddelek. Ravno tako so se obhajale po družih cerkvah in celo po vojašnicah.

Stopimo v praznik Marijnega oznanjenja na veliki terg v Kvietu; pred nami je stoljna cerkev, na desno vladino poslopje, na levo mestna hiša in za nami nadškofijsko poslopje. Na sredi terga je krasen vodnjak, od katerega v podobi zvezde derže prelepi vedno zeleni drevoredi, in ravno toliko cvetličnih vertov oklepajo. — Ura je deset, slovesnost se začne. Iz škofijskega stanovanja gredo pred škofom bogoslovci, vse mestno duhovstvo in korarstvo proti stoljni cerkvi. Ob enem zapusti tudi poglavar vladino poslopje z ministri in z vsemi gosposkami; spremljajo ga tudi vsi redovniki iz mesta, ki so prišli v procesiji po njega s svojimi učenci.

Vojaška godba je igrala naj lepši oddeleke; samo praznovanje dneva že povzdiguje vse serca. Republika Ekvador se namreč danes posvečuje Jezusovemu Sercu. Nekaj dni pozneje se vojaštvo ravno tako izročuje Zveličarjevemu Sercu, ker o prazniku samem v stoljni cerkvi (o tej uri) za-nje ni bilo več prostora. Neposredoma po posvečenju obljubijo božjemu Sercu vsako leto na ta dan ss. zakramente prejeti in to posvečenje obnoviti ter iz vojašnic odpraviti vse pregrešne razveseljevanja.

Za praznikom Marijnega oznanjenja je cvetno nedeljo velik spreved, ki gre iz stoljne cerkve čez veliki terg. Vsi velikaši in plemenitniki naše republike so šli pred nebom apostolskega poročnika, s palmami v rokah.

Predsednik se je čutil počešenega, da je nesel palmo. Ne dá se misliti, koliko pobožnost ljudstvo v Kvietu razodeva pri vsih verskih slovesnostih. Se vé, da je zraven te pobožnosti še veliko človeških slabost in dela toraj nikakor ne manjka. Pred vsem manjka našim ljudem pridnosti...

Na veliki četrtek sem obiskal 6 cerkev tukaj v Kvietu; vse so bile bogato okinčane in krasno razsvetljene, ter z verniki prenatlačene. Vsim, velikim in malim, se je vidilo, da čutijo potrebo ta dan Zveličarja v sv. Zakramentu obiskati; in kolika živa vera se je kazala v njih obnašanju! Eni so molili glasno, drugi z navkrižem povzdignjenimi rokami; presunjeni od svoje velike revšine so molili usmiljenega Zveličarja z vsemi znamenji prave ponižnosti in otroškega zaupanja. Do desetih zvečer cerkve niso bile prazne; tudi vojaki so jih obiskovali v malih oddelkih po 30 do 40 skupaj.

Od velikega petka le omenim, da je bil tudi predsednik z ministri in imenitniki v stoljni cerkvi, je ponižno na tla se vergel in častil rane Zveličarjeve. Ravno tako molčim o veliki saboti, toliko bolj, ker veselje nad vstajenjem Zveličarjevim se razodeva z rečjo, ki ni hvale vredna, namreč s preobilnim vživanjem čiče (Chicha); čiča je zoperna, iz koruze pripravljena pataka, ki se vsakemu Evropejcu gnjusi, Indijanu se pa bolji zdi kot medica. Še trenutek naj se pomudim pri slovesnosti, ki pri vas ni znana. V noči bele nedelje namreč nosijo mestni fajmoštri od pol noči do jutranje zore bolnikom velikonočno obhajilo; tako je potem toliko sprevedov, kolikor je duhovnij v mestu. Že sicer ni slišati, da bi v Kvietu kakega bolnika obhajali, pri čimur bi več vernikov Najsvetejšega ne spremljalo z gorečimi svečami; to noč pa se vsem naravnost zdi dolžnost z gorečo svečo v eni roki in z rožnim vencem v drugi Zveličarja spremljati k bolnikom, ali saj na cesti svetiti, cvetice potrešati, ali z godbo in petjem Gospodu spodobno čast skazovati. Da se predsednik tudi tukaj ne pogrša, se razumeva samo po sebi.

Čudili se bode, da ima predsednik republike čas biti pri vsih taci verskih slovesnostih. Ali nikar ne mislite, da svoje vladarske opravila pri tem zanemarija. Nikakor ne; to pa je, da zna delati, in kar drugi komaj v 14 dneh doženejo, to je on kos opraviti v enem dnevu. Pred nekaj časom se je bil v Gvajakvilu (Guayaquil) vnel punt; v dveh dneh je bil že tam; uporniki, ki so mislili, da je 100 ur deleč, so bili zaperti; z nekaterimi vojaki se pelje v parniku doli po reki Gvajasu, napade vodnike dveh drugih ladij, predenj so ti še slišali, da je prišel v Gvajakvil. Njegova pobožnost ga toraj nikakor ne zadržuje, da bi bil kaj manj serčen. Imel bom še pozneje priliko govoriti o predsednikovem vladanju. Danes sem povdarjal samo versko stran svoje nove domovine, ker res vera v tej deželi še vse očitno in zasebno življenje prešinja in posvečuje.

## Listek za raznotero robo in blago.

**Volitve.** V Vipavi je namesto odstopivšega poslanca dekana Grabrijana priporočen posestnik gosp. Matija Lavrenčič za poslanca v deželni zbor.

Odpovedal se je poslanstvu tudi gosp. L. Jugovic in bo toraj nova volitev. — Naj domoljubi kar precej delajo za to, da se povsod pošteni, verni možje volijo, bodi si v deželni ali državni zbor. Vsih zmešnjav v Avstriji so krivi volivci, ker volijo dostikrat muhaste brezverce, liberalce itd., namesto pravih poštenjakov na vse strani.

**Tako imenovano „narodno društvo“** mladoslovencev vabi in iše družnikov po vsem Slovenskem. Vediti pa, pošteni in katoliški Slovenci, da ta stranka je katoliški Cerкви nasprotna, iše zmeraj veči razpor narediti med našim narodom in poslednjič sama gospodovati. Noben pravi rojak in katoličan ne more z dobro vestjo v take društva pristopiti.

**Sveti Hermagora**, slovenski apostelj. Svojim součencem v spomin petindvajsetletnice zložil po stari pripovedki Janez Volčič, natisnil V. Boben v Novomestu 1874. — Prijetna knjižica v veliki osmini na 49 straneh je odmenjena le samo za imenovani namen in se ne dobiva pri bukvarjih. Vredna je mala in lična epopeja z mnogimi vzvišenimi mislimi, da jo preštudira, komur se posreči jo v roke dobiti. Naslovi so: 1. Vvod; 2. Posvetba; 3. Domovini; 4. Slovenec; 5. Oglej — Loka; 6. Preblažen mož; 7. Prikazen (pogled sv. Hermagora v prihodnost v sedmerih dobah); 8. Razdvoj; 9. Nasprotnik; 10. Molitev. — To lepo delce, ki ima v začetku tudi zapisnik vsih prečast. gg. 25letnikov, je gospod Volčič o slovesnosti v Stari loki svojim verstnikom v spomin daroval.

**Mlada doslednost.** List, ki vero Slovencev skruni in zatira, vedno godernjá, da naj se ne meša vera v politiko; on sam pa „svojo vero“, to je nejevero, vedno meša v politiko! Vi smešni brezverci ne mešajte nejevere v politiko, potlej še le očitajte vernim Slovincem, da vero mešajo v politiko.

**Prečastiti gosp. Jožef Rozman**, preblagi konjiški dekan, steber katoliške Cerkvje in slovenske domovine, nam je vzét po božji previdnosti. Peljal se je sam, kakor večkrat, obiskat svojega sošolca preč. g. Jož. Hašnika, in ob 10 se v Vojniku konj splaši, gospod skoči z voza in prileti na sence tako nesrečno, da je bil o poldne že mertev. Pokop bo v Konjicah 14. t. m. ob 10. Rajni je bil rojen pri sv. Martinu blizu Kranja 10. pros. 1812. Le Bog bo utolažil konjiške farmane in žalujočo slovensko domovino za toliko zgubo; mi pa molimo za ranjcega, ki so bili lepotečje duhovnikov. R. J. P. J. B.

**Teržaški mil. škof** bodo delili sv. birmo: mesca avgusta: 23. dan v Podgraji, 24. v Jelšani, 25. v Bergudi (tudi za kapel. Zvoneče), 26. v Rukavacu, 27. v Lovrani, 28. v Mošćenicah, 29. v Beršecu, 30. v Voloski (tudi za Veprinac), 31. v Kastvi (tudi za kapel sv. Matija); mesca kimovca: 1. v Klani, 6. v Lonhi, 8. v Vila Dukaini.

**Liberalec** gr. R. A. se je zgubil iz Gorice, zapustivši čez 140,000 gl. dolga. („Gl.“) — Lep sad brezvernosti!

**Na Pruskem** je zopet keršansk spričevalec prišel v ječo: škof Konrad Martin Paderbornski je bil 3. avg. zapert za 18 tednov. Ta je že četerti izmed osmérih škofov v pruskem kraljestvu, ki ga neronski Bizmark terpinči.

**V pruski Šleziji** se kolera prikazuje.

**Bizmarkova vojska zoper žene.** Lepo število naj imenitnejših plemenitih gospéj je bilo poslalo pismo milovanja obsojenemu monastirskemu škofu. To je bilo bizmarkovcem že preveč, nekaj rebelijon; prišlo je do vojske zoper gospé, in Bizmark je „slavno“ zmagal 20. julija, sodnija je obsodila eno gospo za 200, veliko družih pa po 100 tolarjev. Kolika zmaga! Bizmark je oglobil usmiljene gospé, ki so tolažile monastirskega škofa, nesočega križ na Kalvarijo nemškega cesarstva. V evangeliju se ne bere, da bi bili judje sovali ali globili une druge usmiljene žene, ki so prišle milovat dobrotljivega Jezusa, pravi „Unità“. Ob tako imenovani „žalostni poti“ v Jeruzalemu se kaže mesto, na katerem je Marija Sinú

Božjega pričakovala in milovala, — kaže se mesto, kjer je bogoljubna Veronika podala Kristusu pert, da si je obrisal z judovskimi pljunki pokriti obraz, — kaže se mesto precej pod verhom Kalvarije, kjer ga je pričakala množica jeruzalemskih žen in otrók in zagnale so veliko milovanje in jok, kadar so vidile tako izdelanega Zveličarja. Bili so to časi Poncija Pilata, in vender nihče ni šel Marije, Veronike in žén ovajat, in ko bi bil kdo vohunov prišel, ne verjame „Unità“, da bi se bil poglavar v Judeji prederznil jih obsoditi, ali tudi le pravdo zoper nje sprejeti za djanje usmiljenja. Ali to, kar se ni zgodilo v Jeruzalemu pod poglavarjem Poncijem Pilatom zoper Zveličarja, se je dogodilo v Vestfaliji dandanašnji pod načelnikom Bizmarkom na Nemškem zoper enega njegovih namestnikov. Vestfalske gospé so bile obsojene, ki so tolažile preganjanega škofa monastirskega. Sedanska zmaga je le senca v primeri s toliko zmago zoper vestfalske žene!

**V Rimu** je umrl sloveči P. Theiner. R. I. P.

**Rimski župan Piansani** se je naveličal županovati, ko je uboge Rimljane nekoliko časa terpinčil in prepustil je čast in nečast te službe nekemu vitezu Venturi-u. Čudne so časti in službe, pri katerih človek dobro vé, da ne more ob enem sam sebi služiti, to je, dober katoličan biti.

**Laško.** Narabutani „novi Italiji“ so pričeli rudečkarji hudo lasé beliti. V Rimu so une dni policaji in vojaki vjeli in zaperli 27 v posvet zbranih republikanskih rudečkarjev. Zapirajo take tiče tudi v Rimu in drugod. Po več okrajinah je vlada razrešila republikanske in socijalistiške ali rudečkarske družbe.

**V Genevi** na Švicarskem so si odpadniki, imenovani „altkatoliki“, v laséh. Eden izmed njih, Quily, se je uperl zoper vélikega odpadnika Jacinta Loyson-a, in ta ga je izobčil. — Kako neki bo odpadnik odpadniku podložen, ko sta se oba spuntala zoper cerkev Jezusa Kristusa in zoper poglavarja od njega postavljenega!

**Lijonska misijonska družba** na Francoskem zderžuje sedanji čas 23 misijonskih škofov in 440 misijonarjev. Njeni misijoni štejejo 700,000 keršenih. To je v resnici koristna, častitljiva družba!

**Naznanila iz Španjskega** poterjujejo, da je gola laž, kar madridski vradni časnik naznanuje o karlistiškimi neusmiljenostih. Marsiktere „liberalne“ naznanila v tem oziru so tako neslane, da imajo že same na čelu pečat laži.

## Duhvoske spremembe.

**V Goriški nadškofiji:** Č. g. Jak. Pušič, kapl. pri sv. Roku v Gorici, gre za fajm. v št. Peter (dell'Isonzo).

**V Lavantinski škofiji:** Č. g. Balant Selič je dobil faro Matere Božje v Brezjem; in č. g. Juri Galun je postal povizor št. Janške fare na dravskem polju. — Kuracija Matere Božje v Puščavi je v faro povzdignjena. Št. Janška fara na dravskem polji je do 2. septembra t. l. razpisana.

## Dobrotni darovi.

**Za sv. Očeta:** Z Zagorja pri Litiji 2 gl. s prošnjo sv. blagoslova za pastirja in ovčice. — Gosp. Š. Lovšin 2 gl. 10 kr. po g. H. — Č. g. J. G. 5 gl. — Iz št. Rupertu č. g. A. K. 3 gl. — Iz Javorja pri Litiji 2 gl.

**Za afrikanški misijon:** M. Doveč po g. R. 1 gl.